

POPLAVE

Uputstva za ponašanje tokom poplava:

- *Pratite informacije putem radija, televizije i putem interneta (ako su dostupni).*
- *Budite svjesni da su bujične poplave moguće. Ukoliko postoji rizik, odmah prijeđite na više spratove kuće. Ne čekajte instrukcije da biste to uradili!*
- *Držite se dalje od električnih kablova.*
- *Izbjegavajte oblasti koje su poznate po klizištima i odronima.*
- *Ne ometajte spasilačke ekipe u njihovom radu.*

Poplave su česte elementarne nepogode koje mogu biti lokalnih razmjera ukoliko pogađaju naselje ili manje zajednice, ili velikih razmjera ukoliko pogađaju čitave slivove rijeka i veći broj općina.

Vrijeme razvijanja poplava varira od slučaja do slučaja. Poplave u ravničarskim krajevima se razvijaju polako, po nekoliko dana, za razliku od bujičnih poplava koje se razvijaju brzo, nekad i bez vidljivih znakova. Ovakve poplave formiraju opasan i destruktivan plavni val, koji sa sobom nosi mulj, kamenje, granje i otpad.

Do plavljenja dolazi i kada nivo vode u rijekama poraste toliko da dolazi do narastanja podzemnih voda ili do preliivanja preko nasipa, kada usljed pritiska vode na nasipe dođe do njihovog probijanja. Do poplave može doći i usljed pucanja i preliivanja brane zbog prevelikog dotoka vode, što prouzrokuje poplavu sličnu bujičnoj poplavi, ali u mnogo širim i katastrofalnijim razmjerama.

Poplave se mogu dogoditi svuda. Čak i vrlo mali potoci, rječice, kanali za odvod ili kišni kanali koji djeluju bezopasno, mogu izazvati poplave većih razmjera.

Uputstva za sprečavanje poplava u rizičnim oblastima:

- Tokom perioda kad nema poplava ponašajte se odgovorno, ne bacajte otpad u rijeke, potoke i kanale.
- Ako je otpad već u koritima i kanalima, prijavite to nadležnoj komunalnoj službi.
- U gradovima gdje je kod jakih kiša pojačano otjecanje voda, ne bacajte otpad i ne pokrivajte šahtove koji odvode atmosferske vode.
- Po mogućnosti pripremite vreće s pijeskom, koje u slučaju nailaska poplave možete staviti na ulaz, te zatvorite sva mjesta na kući kroz koja može ući voda.
- Ne pregrađujte vodotoke kako biste pravili akumulaciju vode u ljetnjem periodu.

Ako se radi o pojavi plavnog vala, građani su dužni, ukoliko to stignu obaviti na vrijeme, poduzeti sljedeće postupke:

- u stanu ili kući isključiti električne i druge instalacije i zatvoriti vodu;
- ponijeti lične stvari (lične dokumente, novac, tranzistor, deku i dr.), skloniti se na sigurno mjesto, odnosno mjesto koje ne može biti ugroženo plavnim valom i na tom mjestu sačekati emitovanje signala za prestanak opasnosti, a nakon tog signala postupati po naredjenjima i uputstvima općinskog štaba civilne zaštite.

Postupci prije poplava:

- ako se nalazite na plavnom području, pri gradnji objekata vodite računa o preventivnim mjerama (izgradnja objekata na povišenom zemljištu, podizanje komunalnih instalacija, ugradnja povratnih kanalizacijskih ventila, itd.);
- ne držite važne dokumente ili vrijednosti u prostorima ispod ili na nivou zemlje;

- kod poplava, ali i u slučaju drugih prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa, već unaprijed planirajte gdje ćete se skloniti ako morate napustiti svoj dom (rodbina, prijatelji ili objekti koji su određeni općinskim aktima);
- naučite ukućane, pogotovo djecu, kako isključiti struju, plin, vodu;
- provjerite da li znate brojeve hitnih službi, odnosno, da li znate kome da se obratite za pomoć;
- ne bacajte otpadni materijal u potoke, kanale i rijeke;
- pripremite vreće sa pijeskom koje će se u slučaju potrebe staviti na "ulazna" mjesta (prozori, vrata).

Postupci tokom poplava:

- ostanite mirni;
- nazovite brojeve za hitne slučajeve 121,122 ili 123 i obavijestite ih o razmjerama nesreće;
- isključite električne i druge instalacije i vodu;
- ne dirajte električne aparate ako su mokri i ako je voda već doprla do njih;
- pitku vodu i životne namirnice podignite na više nivoe kuće ili stana;
- ako ste u mogućnosti, spriječite prodiranje vode u najniže dijelove objekata podizanjem barijera (vreće sa pijeskom, zemlje i dr.).

Ako morate napuštati svoj dom (evakuisati se):

- isključite sve električne uređaje;
- smireno napustite kuću;
- zaključajte sva ulazna i unutarnja vrata;
- ne hodajte kroz vodu koja se kreće. Kretanje kroz vodu dubine 15 cm može izazvati pad. Ukoliko morate proći kroz vodu, hodajte tamo gdje se voda ne pomjera. Koristite štap kako biste provjerili dubinu vode i čvrstinu tla pod vodom;

- koristite priručno sredstvo (štap) kako biste provjerili dubinu vode;
- zbog očekivane gužve na ulicama za evakuaciju koristite lično vozilo samo ukoliko su data takva uputstva - u suprotnom ga premjestite na sigurno (bolje je ići pješke ili biciklom);
- ne ulazite vozilom u poplavljena područja. U slučaju da vas poplavna voda opkoli, napustite vozilo i ukoliko je moguće, sigurno priđite na više tlo;
- ne prelazite brzake i potoke ni pješke, ni kolima;
- evakuišite domaće životinje, a ako to ne možete, oslobodite ih iz objekata u kojima su smještene;
- budite pažljivi pri ulazanju u zgrade zbog skrivenih oštećenja koja su mogla nastati;
- čistite i dezinfikujte sve što je pokvašeno. Mulj koji ostaje poslije plavne vode, može da sadrži kanalizacione otpatke i hemikalije;
- osposobite oštećene septičke jame i druge kanalizacione sisteme što je moguće ranije. Ukoliko su oštećeni, mogu postati veliki zdravstveni rizik;
- budite pripremljeni u slučaju da morate da napustite svoj dom. Pripremite ruksak ili torbu s ličnim dokumentima i najosnovnijim stvarima.

Postupci nakon poplava:

- slijedite savjete nadležnih službi kako biste u svakom momentu imali pouzdanu informaciju o razvoju situacije ("veličini" opasnosti, potrebi evakuacije, mogućnosti korištenja pitke vode, sigurnim pravcima itd);
- izbjegavajte kontakt sa vodom ako primijetite da je zagađena (od ulja, benzina ili kanalizacijom) ili ako ima oborenih električnih stubova;
- uklonite prljavu vodu i mulj iz objekata sami ili zatražite pomoć;
- očistite i dezinficirajte sve ono što je mokro;
- ne upotrebljavajte električne instalacije ili uređaje koji su bili izloženi vodi dok ih ne provjeri kvalificirani električar.

